

OBSAH

Předmluva	2
1. Životní prostředí člověka, jeho struktura a vývoj (R. Rozkošný)	5
1.1 Životní prostředí člověka jako jednota prostředí přírodního a společenského	5
1.2 Materiální kultura a sociální prostředí	7
1.3 Struktura životního prostředí člověka a jeho kvalita	10
1.4 Ekologie jako základ teorie životního prostředí člověka ...	13
1.5 Syntetická teorie životního prostředí člověka	15
2. Podmínky existence živých soustav (R. Rozkošný)	18
2.1 Život jako zvláštní forma pohybu hmoty	18
2.2 Vznik a vývoj živých soustav	23
2.3 Abiotické a biotické podmínky života	27
2.4 Ekosystém, jeho struktura, funkce a vývoj	33
2.5 Biosféra a biogeochemické cykly	37
3. Přírodní zdroje (D. Procházková a P. Trnka)	40
3.1 Klasifikace přírodních zdrojů	40
3.2 Energetické zdroje	42
3.3 Nerostné suroviny	48
3.4 Vodní zdroje	51
3.5 Půda	53
3.6 Rostlinstvo a živočišstvo, genofond	57
4. Teorie krajiny, její ochrana, tvorba a využívání (P. Trnka) ...	59
4.1 Krajina, její aspekty, vývoj a struktura	59
4.2 Úrovně přírodních geokomplexů, diferenciacie krajinné sféry	63
4.3 Základní funkce krajiny a její potenciál	65
5. Vliv civilizačních faktorů na životní prostředí (D. Procházková)	68
5.1 Důsledky vědeckotechnického rozvoje	68
5.2 Energetický a zpracovatelský průmysl	69
5.3 Zemědělství	72
5.4 Doprava	75
5.5 Urbanizace	77
5.6 Rekreaace	79
6. Globální ekologické problémy (D. Procházková a R. Rozkošný) ...	81
6.1 Hrozba války	81
6.2 Demografický vývoj a výroba potravin	83
6.3 Energetický problém a čerpání surovin	86
6.4 Znečišťování a poškozování biosféry	88

7. Životní prostředí a zdraví (J. Kotulán)	90
7.1 Životní prostředí a jeho faktory	90
7.2 Adaptace lidského organismu na podmínky prostředí	92
7.3 Fyzikální faktory životního prostředí	96
7.4 Chemické faktory životního prostředí	98
7.5 Zdravotnické normativy pro životní prostředí	104
8. Sociologické, psychologické a estetické aspekty péče o životní prostředí (H. Librová, D. Procházková a J. Kocourková) ...	105
8.1 Sociologické aspekty	105
8.2 Psychologické aspekty	111
8.3 Estetické aspekty	115
9. Ekonomické a politické aspekty, mezinárodní spolupráce (D. Procházková a R. Rozkošný)	120
9.1 Ekonomický rozvoj a péče o životní prostředí	120
9.2 Principy péče o životní prostředí v socialistických státech	123
9.3 Buržoazní interpretace ekologických problémů	125
9.4 Mezinárodní spolupráce	128
10. Právní a organizačně správní nástroje péče o životní prostředí (A. Brzobohatý)	130
10.1 Právní systém péče o životní prostředí v ČSSR	130
10.2 Institucionální zabezpečení péče o životní prostředí ...	132
10.3 Zásady státní koncepce péče o životní prostředí	135
10.4 Komplexní péče o životní prostředí a ekonomické nástroje	136
11. Ochrana přírody jako součást péče o krajinu a životní prostředí (D. Procházková a P. Trnka)	144
11.1 Koncepce státní ochrany přírody v ČSSR	144
11.2 Typy chráněných území a dalších částí přírody, biosférické rezervace	146
11.3 Chráněné druhy rostlin a živočichů, ochrana genofondu ..	148
11.4 Mezinárodní spolupráce v ochraně přírody	151
12. Výchova k péči o životní prostředí (D. Procházková)	152
12.1 Význam a pojetí ekologické výchovy	152
12.2 Systém ekologické výchovy	153
12.3 Koncepce ekologické výchovy na základních a středních školách	154
12.4 Mimoškolní ekologická výchova	157
12.5 Mezinárodní spolupráce v oblasti ekologické výchovy	160
Použitá literatura	162

POUŽITÁ LITERATURA

- Bažantová Š., 1977: Tvorba a ochrana životního prostředí.
ÚVTEI, Praha, 53 s.
- Blažej Z. a kol., 1981: Chemické aspekty životního prostředí.
Alfa, SNTL, Bratislava, 600 s.
- Bouček K., 1982: Metodologické otázky životního prostředí.
Svoboda, Praha, 128 s.
- Bulíček J., 1972: Povrchové vody v ČSSR a jejich ochrana.
Academia, Praha, 354 s.
- Bulíček J. a kol., 1977: Voda v zemědělství. SZN, Praha, 291 s.
- Císař V. a kol., 1987: Člověk a životní prostředí. SPN, Praha, 263 s.
- Černá A., Lamser Z. a Tošovská E., 1987: Co stojí péče o přírodní prostředí. Svoboda, Praha, 222 s.
- Černoušek M., 1986: Psychologie životního prostředí.
Horizont, Praha, 160 s.
- Čížek F., 1981: Filozofie a biologická teorie. Praha, 389 s.
- Demek J., 1981: Nauka o krajině. Skripta PřF UJEP Brno, SPN, Praha, 234 s.
- Demek J., 1984: Teorie kulturní krajiny. Sborník ČSGS, 89:22-35
- Demek J. a kol., 1978: Životní prostředí České socialistické republiky.
SPN, Praha, 158 s.
- Dorst J., 1985: Ohrožená příroda. Orbis, Praha, 407 s.
- Fischer O. a kol., 1986: Filozofické aspekty fyziky, chemie a biologie.
Učební text PřF UJEP Brno, 196 s.
- Frolov I.T., 1979: Věda a budoucnost lidstva. Mladá fronta, Praha, 176 s.
- Hadač E., 1982: Krajina a lidé. Academia, Praha, 156 s.
- Hadač E., 1987: Ekologické katastrofy. Horizont, Praha, 213 s.
- Hadač E., Moldan B. a Stoklasa J., 1983: Ohrožená příroda.
Horizont, Praha, 275 s.
- Holoubek I. a kol., 1982: Chemie životního prostředí. Učební text
PřF UJEP Brno, 183 s.
- Holoubek I. a kol., 1983: Ochrana a tvorba životního prostředí. Učební
text PřF UJEP Brno, SPN, Praha, 183 s.
- Husák T., 1986: Lidstvo před rozhodnutím. Melantrich, Praha, 269 s.
- Chozin G.S., Vasiliev V.S. a Pisarev V.D., 1982: Ekológia a medzinárodné
vztahy. Pravda, Bratislava, 274 s.
- Jalovec Z., 1984: Potravinový problém ve světě a potravinová politika
některých vyspělých zemí. ÚVTEI, Praha, 110 s.
- Jůva K. a kol., 1975: Půdní fond ČSSR (ochrana, využití a zvelebení).
Academia, Praha, 477 s.
- Jůva K. a kol., 1981: Tvorba krajiny ČSSR z hlediska zemědělství a
lesnictví. Academia, Praha, 592 s.
- Jůva K. a kol., 1981: Ochrana krajiny ČSSR z hlediska zemědělství a
lesnictví. Academia, Praha, 568 s.

- Kasalický V., 1980: Teorie životního prostředí. Praha, 65 s.
- Kasalický V., 1985: Systémový přístup k péči o životní prostředí.
Praha, 142 s.
- Krejčí Z. a kol., 1983: Základy hygieny pro posluchače lékařství I.
Učební text LF UP Olomouc, SPN, Praha, 275 s.
- Kvasničková D., 1984: Životní prostředí člověka I. Základy ekologie.
Učební text VŠZ Praha.
- Kvasničková D., 1986: Systém ekologické výchovy. Vysoká škola země-
dělská v Praze, 248 s.
- Kvasničková D. a kol., 1982: Životní prostředí - výkladový terminolo-
gický slovník 1, 2, 3. VÚP Praha, 160 + 205 s.
- Kvasničková D. a kol., 1984: Výchova k péči o životní prostředí.
Učební text VŠZ Praha.
- Lakomý Z., 1976: Člověk mění svět (Civilizace, kultura a životní pro-
středí). Odeon, Praha, 320 s.
- Laptěv J.D., 1986: Ekologické problémy. Sociálně-politický a ideologický
aspekt. Pravda, Bratislava, 280 s.
- Librová H., 1987: Sociální potřeba a hodnota krajiny. UJEP, Brno, 134 s.
- Librová H., 1988: Láska ke krajině. Blok, Brno, 168 s.
- Losos B. a kol., 1984: Ekologie živočichů. SPN, Praha, 320 s.
- Losos B., Kubiček F. a Čeda Z., 1987: Základy obecné ekologie.
Učební text PŘF UJEP Brno. SPN, Praha, 258 s.
- Madar Z. a kol., 1973: Životní prostředí. Orbis, Praha, 571 s.
- Madar Z., 1983: Právo socialistických států a péče o životní prostředí.
Academia, Praha.
- Makalová E. a kol., 1985: Perspektivy řešení světového potravinářského
problému. ÚVTEI, Praha.
- Manych J., 1988: Ekologie pro lékaře. Avicenum, Praha, 184 s.
- Martiš M. a kol., 1977: Země, krajina, člověk. Horizont, Praha, 216 s.
- Mezera A. a kol., 1979: Tvorba a ochrana krajiny. SZN, Praha, 476 s.
- Mezřícký V. a kol., 1986: Životní prostředí věc veřejná i soukromá.
Práce, Praha, 344 s.
- Mičian L. a kol., 1984: Náuka o krajině a starostlivost o životné pro-
stredie. Učební text UK Bratislava, 137 s.
- Michal I., 1974: Psychický a estetický význam lesostepí "parkové"
krajiny pro člověka. Výstavba a architektura, 10.
- Moldan B., 1983: Koloběh hmoty v přírodě. Academia, Praha, 172 s.
- Moldan B. a kol., 1979: Životní prostředí očima přírodovědce.
Academia, Praha, 168 s.
- Nesvadba J. a kol., 1983: Tuhé odpady. Praha, 312 s.
- Nová D., 1979: Bezodpadová technologie v průmyslu. ÚVTEI Praha, 111 s.
- Novák I. a kol., 1983: Ochrana ovzduší v ČSR. SZN, Praha, 192 s.
- Olum E.P., 1977: Základy ekologie. Academia, Praha, 733 s.

- Ortová J., 1981: Kultura a tvorba životního prostředí. Učební text
FF KU Praha, 96 s.
- Pačes I., 1983: Základy geochemie vod. Praha, 304 s.
- Pavlíček Z. a kol., 1984: Chemie a životní prostředí. Praha
- Pokorný L. a kol., 1985: Životní prostředí II. Učební text AF VŠZ Praha.
- Pospíšil B., 1981: Životní prostředí očima právníka. Spisy právnické
fakulty UJEP v Brně, 240 s.
- Rejmers N.F.,: Abeceda přírody. Biosféra. Horizont, Praha, 168 s.
- Rosypal S. a kol., 1983: Molekulární genetika. SPN, Praha, 312 s.
- Říha J., 1979: Úvod do teorie životního prostředí. Učební text ČVUT,
Praha, 221 s.
- Soukup M., 1984: Strategie rozvoje zemské civilizace. Praha, 112 s.
- Stoklasa J., 1983: Společenský rozvoj a životní prostředí.
Svoboda, Praha, 110 s.
- Šamořil P., 1982: Úloha socialistického práva při ochraně a tvorbě život-
ního prostředí v ČSSR. Praha.
- Šeda Z., 1980: Ochrana přírody a péče o přírodní zdroje. Učební text
PřF UJEP Brno, 266 s.
- Šeda Z., 1982-1984: Ekologie rostlin I, II. Učební text PřF UJEP Brno,
SPN, Praha, 173 + 189 s.
- Šívrová E., 1985: Perspektivní řešení potravinového problému v oblasti
zemědělství. ÚVTEI, Praha.
- Šmajš J., 1984: Problém vztahu společnosti a přírody. Filozofický časopis,
1984 (1):1-30
- Švec F., 1982: Člověk a prostředí. Avicenum, Praha, 304 s.
- Tomaško I., 1970: Zelen v urbanizovaném prostředí. Učební text Vysoké
školy lesnické a dřevařské, Zvolen.
- Tölgyessy J. a kol., 1982: Otázky a odpovědi z chemie životního prostre-
dia. Alfa, Bratislava, 376 s.
- Tölgyessy J. a kol., 1984: Chémia, biológia a toxikológia vody a
ovzdušia. Veda, Bratislava, 536 s.
- Vaníček V., 1980: Ochrana životního prostředí. Učební text VŠZ, Brno.
- Vidláková O., 1977: Státní správa ČSSR a životní prostředí. Studie
ČSAV, 12, Academia, Praha.
- Zachar D., 1970: Erózia pôdy. Veda, Bratislava, 308 s.